

SOURANDERIT INGWALDIN JALANJÄLJISSÄ NOKIALLA 22.-23.9.2007

Scripsit Anita Sourander et Pia Kyyrö-Harju, redegit Mauri Sourander

Souranderit kokoontuivat Nokian kauneimpiin ja keskeisimpiin katuihin kuuluvan Souranderintien keskivaiheilla lauantaina 22.9. klo 12.30. Ja kuten aina, sääkin suosi: perillä oli kirpeän kirkasta ja tuulista, vaikka matkaan lähdetessä ainakin Helsingin seudulla satoi kaatamalla. Taas ehdimme hiukan jännittää, päätyisivätkö kaikki suvun kannalta näin keskeiselle paikalle, mutta kumma kyllä, se onnistui. Oula, Sari ja Tuure olivat tosin jo tutkineet Nokian kajakkivarustetarjonnan ja Tero ja Joni olivat vastakkaisella parkkipaikalla, mutta lopulta kaikki ilmoittautuivat kuljetusvastaava Karoliinalle.

Sourandereja oli paikalla muiltakin suunnilta kuin Helsingistä: Jyväskylästä Kai, Kokkolasta Christer ja Uusikaarlepyystä Uffe, 20 vauvasta vaariin.

Nokian Paperitehtaan perinteitä jatkavan Georgian Pacificin Nordic Oy:n edustaja DI Satu Laaksonen oli meitä vastassa. Autokolonna ajoi rauhallisesti hänen opastamana tehdassaarelle ja pysäköi konttorirakennuksen eteen. Sisällä avarissa tiloissa meidät otti vastaan henkilöstöjohtaja Juha Poikajärvi, ja kokoontumistilaan oli huomaavaisesti varattu kahvitus. Mielenkiintoista esitystä tehtaan vaiheista

Nokia Ab:n neljän eri yksikön kautta Nokian Paperi Oy:ksi yritti aluksi Tuure kommentoida käsittämättömästi ja voimallisesti äännähdellen, mutta Outi-täti katkaisi Tuuren elämöinnin ja vei pojan muualle. Juha Poikajärvi keskittyi firman nykyiseen amerikkalaisomistukseen, kansainvälisyyteen ja pääkonttoriin Brysselissä. Esitys herätti keskustelua ja sai tukea osallistujille jaetusta kauniista ja tiiviistä tehtaan

historiaa elävöittävästä kuvateoksesta. Nokia Osakeyhtiön laaja tiiliskivilaitos luovutettiin suvun historioitsijoille Ulf Souranderille ja Oula Silvennoiselle. Sukuyhdistyksen lahjana isännällemme Satu Laakoselle puheenjohtaja Mauri Sourander luovutti Suomen paperiteollisuuden historiateoksen.

Satu Laaksonen toimi osaavana ja asiantuntevana oppaanamme tehdaskierroksen aikana - jokainen sukulainen sai varmasti havainnollisen käsityksen pehmapaperin syntyvaiheista paperimassasta kuluttajan hyvin tuntemiksi tuotteiksi ja koneitten nimitykset PK6, 7 ja 8 tulivat tutuiksi. Tuotetuntemustamme lisäsi konkreettisesti vielä läksiäislahjaksi saamamme tuotevalikoima.

Seuraava retkikohteemme Souranderintiellä oli Nokian Taidetalo. Museovieraita odotti Nokian Uutisten toimittaja tehdäkseen jutun sukuyhdistyksestä ja Nokian Sourander-yhteyksistä. Juttu on julkaistu 28.10. "Souranderintiellä asteltiin suvun jalanjäljillä"-otsikolla. Museonjohtaja, joka myös

asuu Souranderintiellä, esitteli meille näytteillä olevaa kokoelmaa mieleenpainuvasti ja kärsivällisesti.

Souranderintien sanottiin alkavan Yhdyspankista, jossa johtajana 1920- ja 30-luvuilla oli Rafael S. (nyt paikalla olleitten Anitan ja Kain isä) ja päättyvän Nokian tehtaisiin, joiden johtajana oli Ingwald S. Hän oli rakennuttanut tien

talkoilla eli ruokapalkalla, kun tie oli tarpeen rautatieasemalta tehtaalle.

Museon johtajan lähipiiristä on peräisin monisäkeistöinen laulu Boulevard de la Sourander, jonka kertosäe kuuluu:

"On väylä nimeltä Souranderintie
mi oikopolku alunperin ollut lie.
Se tänään meidät muistoihimme vie,

Boulevard de la Sourander, Boulevard de la Sourander"

Seuraavaksi astelimme Souranderintietä Emäkosken näköalapaikalle ihailemaan Nokian kaunista tehdassaarta, joka on innoittanut taiteilijoitakin, kuten Eero Järnefeltiä (Nokian Ruukki 1924). Tuulisen kävelyretken päätteeksi starttasimme automme ja suuntasimme Nokian Edeniin valmistautuaksemme illanviettoon. Vain Kai jatkoi nostalgisesti isänsä jäljissä Souranderintietä sen alkuun, missä edelleen sijaitsee vanha Yhdyspankin rakennus.

Illanvieton aluksi kohotimme maljat suvulle.

Pitkä pöytämme oli omassa nurkkauksessaan, jota koristi suurikokoinen Ingwald Souranderin kuva. "Olipa hän aikamoinen mies" - kiteytyi Ulf Souranderin tunnetuista ja tuntemattomista lähteistä

muotoutuneen elävän esityksen teemaksi: Ingwald (s. 1874) oli monitaitoinen ja vaikutusvaltainen toimitusjohtaja vuosina 1919-1929.

Hänen johdollaan yhtiön kaikki tehtaot nykyaikaistettiin ripeästi. Ingwaldin aikana alettiin valmistaa esim. vielä 50-luvullakin käytettyjä suorakaiteenmuotoisia metallikoukussa riiputettavia vessapapereita Fine silk toilet paper.

Ingwald osasi käyttää valtaa ja suorastaan pakottaa hyviin tarkoituksiin, vaikka Nokian voimalaitoksen virranjakelua säätelemällä; koko paikkakuntahan oli tehtaan sähkön varassa. Hän toimi uudistajana tehtaan lisäksi monilla kaupunkisuunnittelun ja yhteiskunnan aloilla, esim. työläisten asunto-oloja parannettiin, perustettiin kassa leskille sekä työläisille järjestettiin ilmainen

lääkärihoito. Hän oli oivaltanut, että "tyytyväinen henkilökunta on hyödyksi yritykselle". Tosin kaikki hänen yhteiskunnallista valveutuneisuuttaan osoittavat uudistuksensa eivät välittömästi johtaneet toivottuihin tuloksiin: Kun Ingwald totesi tautien leviävän perheissä erityisesti siksi, että kaikki söivät samasta keittoastiasta, hän lahjoitti perheille astiastot. Mutta kun hän seuraavan kerran kävi työläisten kodeissa, olivat astiat kauniisti seinällä ja ruokailu sujui vanhaan malliin. Omassa elämässään hän oli vaatimaton. Ingwaldin harrastuksiin kuuluivat urheilu ja laulu: siis Nokialle rakennettiin myös seurahuone.

Eryityisesti Ingwald muistetaan preussilaisesta kuristaan ja melkoisesta temperamentistaan: puhelin särkyi kerran päivässä kirosanojen sinkoilla, kun liikeasiat eivät sujuneet toivotulla tavalla. Mutta niinpä henkilökunta oli oppinut pitämään varaosat valmiina. Johtajuuskausi päättyi Kumitehtaan ja Nokian väliseen riitaan, vaikka Ingwald piti hallituspaikkansa vuoteen -39.

Ingwaldiin sukuyhdistys on tutustunut jo retkellään Pohjanmaalle, sillä Vaasaan hän lahjoitti 1920-luvulla mittavan hopeakokoelmansa, jota saimme ihailia Pohjanmaan museossa 2002. Vaasassa hän myös eli viimeiset vuotensa yksinäisenä ja kuoli 1961.

Uffen vauhdikkaan ja ansiokkaan esityksen jälkeen (hyvä Uffe!) nautimme todella maukkaan aterian. Tässä vaiheessa Pohjanmaan auto starttasi, mutta jäljelle jäivät Lillus, Tero, Sari, Karoliina, Anita, Pia, Joni, Rafael, Sointu, Mauri, Tuula, Eero, Kai, Outi, Oula ja Tuure. Taas kerran snapsilaulut kajahtelivat kaksikielisinä (erityismaininta Oulalle, Sarille, Maurille, Eerolle ja Karoliinalle!) ja tarinat

rönsyilivät. Luonteenomaisena ja aiheeseen liittyvänä on mainittava Kain kertoma suvussa kulkenut Ingwald-tarina. Olipa muka jutella, totesimme varmasti kaikki.

Kun muut jo vetäytyivät levolle tai lähtivät ajamaan kotikonnuilleen (Christer ja Uffe, Tero ja Joni), jäivät virkeimmät viihtymään diskoissa (Pia ja Rafu, Kai ja Outi) tai pyörähtelemään lempimusiikkinsa tahdissa tanssilattialla (Sointu ja Mauri). Viihtymistä eivät edistäneet vain juomat ja musiikki, vaan myös kiinnostava keskustelu, joka lienee kosketellut nykymusiikin eri ilmenemismuotoja, päivänpolttavaa politiikkaa, nykyisiä ja tulevia presidenttejä, muita yhteiskunnallisia aiheita, vapaamuurariutta sekä itäblokin protokollaa. Ja viimeiseen asti, tosin yöasussa, jaksoi laseja kallistella joukon nuorin, Tuure.

Siihen nähden, miten paljon olimme juhlineet, heräsimme aamulla virkeinä runsaalle aamupalalle pitkän pöydän ääreen. Kylpylässä on tietysti tarkoitus kylpeä ja sekin toteutui vauvasta vaariin eli Tuuresta Rafuun.

Kokoontuminen kaikinensa oli taas kerran ollut henkisesti kohottavaa ja fyysisesti sopivaa.

Yhteenvetona kronikoitsijat toteavat, että ohjelma oli antoisa, asiantunteva ja monipuolinen, siitä suurin kiitos Maurille ja Uffelle. Karoliina oli ehdottanut Nokialle menoa sukujuhlaa pohjustamaan, kiitos onnistuneesta ehdotuksesta. Kun nyt Nokia on nähty, heitämme ilmaan uusia ehdotuksia: Vanajanlinna, Pori/Rauma (Pyhämaa) tai ehkä sittenkin Helsinki ja Kalastajatorppa?

Retkellä mukana olivat: Mauri Sourander, Sointu Sourander, Pia Kyyrö-Harju, Eero Weuro, Tuula Weuro, Ulf Sourander, Christer Sourander, Anita Sourander, Oula Silvennoinen, Sari Rauhamäki, Tuure Silvennoinen, Karoliina Sourander, Outi Silvennoinen, Rafael Kyti, Tero Stenberg, Joni Stenberg, Lillus Sourander-Syrjäläinen, Emma Syrjäläinen, Jerry Lindberg, Kai Sourander

